

Алхана

Ага нютагай зэндэмэни болохо суута Алхана уулын анхан сагта бии бололго 170-аад жэлэй саана хоёр далайн дундахи олтирог байһан болодог. 150-аад жэлэй саана энэ олтирогһоо галта бурмаар соробхилһон вулкан тэһэрһэн гэхэ байна. Вулканай замхаһанай эсэстэ нүхэниинь бүтэжэ, уурхай соонь нуур тогтоһон. Дэлхэй дээгүүрхи палеовулкануудай һүүлээр маша ехэ газарай хүдэлөөн, эбдэрэл ба ганталга болоһон юм гэлсэдэг. Ушар иимэхээ олон тоото нуурнууд, хахад арал ба олтирогууд далайн заха үзүүрээр яһала олошорһон ха. Ази түбиин газар үндыжэ, хадалиг хуурай газарай дайда болоходонь, далайн уһанууд Номгон далай тээшээ урдажа ябашоо. Ехэ гэмтэл, хахаралгын ашаар Алхана олтирогой оройн нуур Үбжэгээ тээшээ һэтэрэн урдаа болоно. Хэбтэнги шулуунууд зогсоһон зандаа үлэнхэй.

Алханын уһан тон сэбэр шанартай. Эрдэмтэд иимэ шэнжэтэй уһан газар үрэмдэгшэдтэ 1000-1100 метрэй гүн соо дайралдана гэдэг байна. Эртэ балар сагай вулканай һаба соргонуудаар дээшээ түригдэһэн уһан Алханын орой туласа үзэгдэнэ.

Алхана уула хадаа байгаалиин үзэсхэлэн һайхан газарнуудай нэгэн юм. Дулаан сагай ерэхэлээр Алхана тээшэ аршааншад, һүзэгтэйшүүл, аяншад болон байгаалида дуратайшуул олоороо ерэдэг.

Элдэб түхэлэй орёл хабсагайнуудынь, үргэн хада уулата, ой модото дайдань, анхилма һайхан ургамалнуудынь, арюун сэбэр агаарынь, тунгалаг хүйтэн аршааниинь хүнэй дура хэдыдэшые татадаг.

Алхана уулын хормойгоорнь хүбшэ руу ороходо, боролжотой хуһалиг, саашаа тэрэлжэтэ шэнэһэн ой болодог. Хада өөдэ гарахада, уляһан, шэнэһэн, нарһан, хасуури, жодоо болон үнгэ бүриин сэсэг, ногоон, жэмэс элбэгээр ургадаг юм.

Нэгэ дахин Алхана ошоһон хүн үшөө дахяд ерэхэйб гэжэ хүсэдэг.

